

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku

Gdańsk, dnia 07 kwietnia 2010 r.

Pan
Dariusz Różycki
Prokurator Okręgowy w Gdańsku

LGD-4100-004-01/2010
P/09/011/KAP

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie *art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.)*, zwanej dalej „*ustawą o NIK*”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku przeprowadziła kontrolę w Prokuraturze Okręgowej w Gdańsku (dalej „*Prokuratura*”). Przedmiotem kontroli było wykorzystanie przez Prokuraturę środków finansowych, przekazanych jej w ramach realizacji budżetu państwa na 2009 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 25 marca 2010r. Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie *art. 60 ustawy o NIK*, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie z zastrzeżeniami, ze względu na stwierdzone nieprawidłowości, ocenia działalność Prokuratury w skontrolowanym zakresie.

Powyższa ocena wynika z przedstawionych niżej ustaleń i ocen cząstkowych.

1. Negatywnie ocenia się system księgowości komputerowej ponieważ:

- nie zapewniał kontroli kompletności zapisów księgowych oraz ich poprawności, w tym poprawności i sekwencji dat, tj. nie wymuszał zapisania daty operacji gospodarczej przy wprowadzaniu dokumentów takich jak polecenie księgowania, natomiast automatycznie wpisywał na podglądzie operatora w miejscu brakującej daty datę bieżącą (datę otwarcia podglądu dokumentu),

- w sposób niejednoznaczny (w zależności od typu dokumentu) interpretował datę księgowania dokumentu oraz daty jego przetwarzania,
- zapisane daty księgowania dokumentów w raportach kasowych były niezgodne z zapisanymi na wydruku dziennika księgi głównej,
- opis komputerowego programu księgowego firmy Albit, użytkowanego przez Prokuraturę, nie zawierał informacji pozwalających na jednoznaczną interpretację rejestrowanych dat, co było naruszeniem przepisu *art. 10 ust. 1 pkt. 3c) ustawy o rachunkowości*,
- nie dawał możliwości wskazania okresu, do którego zaliczona została operacja gospodarcza, w sposób inny niż poprzez ręczne wskazanie daty wcześniejszej niż data rzeczywistego ujęcia dokumentu w księgach; skutkowało to brakiem sekwencji dat.

Stan opisany w pierwszych 3 tytułach był naruszeniem przepisu *art. 24 ust. 4 pkt. 3 i 4 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości*¹ (dalej: „ustawa o rachunkowości”).

2. Negatywnie ocenia się funkcjonowanie w Prokuraturze systemu księgowości komputerowej ponieważ:

- zapisy księgowe utrwalane były poprzez zaksięgowanie ich po okresie sprawozdawczym, co umożliwiało sporządzanie sprawozdań na podstawie nieutrwalonych zapisów księgowych, tzn. z wykorzystaniem danych znajdujących się w buforze systemu; było to naruszeniem *art. 24 ust. 5 pkt. 1 ustawy o rachunkowości*,
- wydłużony obieg dokumentów księgowych, wynikający z przetrzymywania dokumentów w Prokuraturach Rejonowych, powodował że księgowano je z opóźnieniem od 1 do 2 miesięcy, w stosunku do daty zdarzenia gospodarczego, a tym samym dokumenty te zaliczane były do innych okresów sprawozdawczych, niż wynikało to z daty operacji gospodarczej (uwaga dotyczy 2.041 dokumentów),
- nie dokonano okresowej kontroli przestrzegania realizacji procedur kontroli finansowej za rok 2009, tj. nie spełniono obowiązku określonego w obowiązującej w jednostce *Polityce (zasadach) rachunkowości*.

3. Pozytywnie z zastrzeżeniami ocenia się poprawność formalną (zgodność) dowodów i zapisów księgowych. Zbadano próbę wybranych losowo 136 faktur (łącznie kwota 6.060,23 tys. zł) stwierdzając następujące nieprawidłowości w ich opisach:

- 8 faktur (łącznie kwota 345,34 tys. zł) zaakceptowano po względem merytorycznym dopiero po wprowadzeniu ich do ksiąg rachunkowych,

¹ Dz.U z 2009 r. nr 152 poz.1223 ze zm.

- 34 faktury (łącznie kwota 1.330,30 tys zł) sprawdzono pod względem formalno-rachunkowym i zatwierdzono dopiero po wprowadzeniu ich do ksiąg rachunkowych,
 - 2 faktury (łącznie kwota 2,21 tys zł) zaksięgowano do niewłaściwych okresów sprawozdawczych (naruszenie *art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości*),
 - we wszystkich 136 fakturach brak było wskazania miesiąca, do którego należy ująć dowód w księgach rachunkowych (*błąd systematyczny*), co było naruszeniem *art. 21 ust. 1 pkt. 6 ustawy o rachunkowości*.
4. Pozytywnie ocenia się wiarygodność ksiąg rachunkowych w odniesieniu do sprawozdawczości rocznej.
- 4.1. Przeniesienia danych z ksiąg rachunkowych do rocznych sprawozdań budżetowych [*o stanie środków na rachunkach bankowych (Rb-23)*, z *wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27)*, z *wykonania planu wydatków budżetowych (Rb-28)*] oraz do kwartalnych sprawozdań budżetowych [*o stanie zobowiązań (Rb-Z)*, *o stanie należności (Rb-N)*] zostały sporządzone prawidłowo i rzetelnie.
- 4.2. Sprawozdania *Rb-28* z wykonania planu wydatków budżetowych, w zakresie wykazywania zobowiązań jednostki, za miesiące styczeń, luty, sierpień, wrzesień i październik 2009 r. (na kwotę odpowiednio: 106,41 tys. zł; 35,37 tys. zł; 222,33 tys. zł; 138,03 tys. zł i 170,82 tys. zł) nie zawierały rzeczywistych zobowiązań w *paragrafie 4170 (wynagrodzenia bezosobowe)* i w *paragrafie 3030 (różne wydatki na rzecz osób fizycznych)*. Zobowiązań tych (dotyczących wynagrodzeń dla biegłych w postępowaniach prokuratorskich) nie ujmowano w ww. sprawozdaniach, oraz księgowano je w momencie zapłaty, a nie w dniu otrzymania faktury. Sprawozdanie sporządzone na koniec 2009 r. roczne zawierało pełne dane.
5. Pozytywnie ocenia się brak zobowiązań wymagalnych na koniec 2009 r. Zobowiązania ogółem na koniec grudnia 2009 r. wyniosły 5.223,7 tys. zł i były wyższe w porównaniu do stanu na koniec grudnia poprzedniego roku o 73 %. Największą kwotą wśród zobowiązań były dodatkowe wynagrodzenia roczne i pochodne (łącznie 3.443,9 tys. zł, tj. 66 % zobowiązań ogółem). Pozostałe zobowiązania dotyczyły zapewnienia ciągłości działalności Prokuratury oraz kosztów prokuratorskich i wynagrodzenia biegłych.
6. Spis z natury rzeczowych aktywów trwałych przeprowadzono w 2006 r., tj. spełniono obowiązek wynikający z przepisu *art. 26 ust. 3 pkt 3 ustawy o rachunkowości*.

Pozytywnie ocenia się przeprowadzenie inwentaryzacji drogą spisu z natury środków pieniężnych.

W przypadku inwentaryzacji innych aktywów drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników stwierdzono jednakże przekroczenie terminu, wskazanego w *art. 26 ust. 3 pkt 1 ustawy o rachunkowości*, tj. 18 protokołów weryfikacji sporządzono w okresie od 01.02.2010 r. do 13.03.2010 r. (weryfikację jako czynność kończąca inwentaryzację należy przeprowadzić do 15 stycznia roku następnego po roku, którego inwentaryzacja dotyczy).

7. Plan finansowy opracowano zgodnie z założeniami *ustawy budżetowej na 2009 rok*, a zmian wielkości wydatków w poszczególnych paragrafach klasyfikacji budżetowej dokonano zgodnie z zasadami określonymi w *rozporządzeniu Ministra finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie gospodarki finansowej jednostek budżetowych, zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych oraz trybu postępowania przy przekształcaniu w inną formę organizacyjno-prawną*².
8. Dochody budżetowe zaplanowane na 2009 r. w kwocie 56,0 tys. zł wykonano w kwocie 67,9 tys. zł. Była ona wyższa o 21 % od planowanej i stanowiła 91 % wykonania dochodów w 2008 r., co wynikało przede wszystkim ze wzrostu o 8 tys. zł, (tj. o 21 %) wpływów z tytułu różnych opłat (§ 0690), w szczególności z opłat i zwrotu kosztów sądowych, w tym opłat za usługi kserograficzne. Pobrane przez Prokuraturę Okręgową dochody były przekazywane na rachunek budżetu państwa z zachowaniem terminów określonych w § 4 *ust. 1 rozporządzenia Ministra finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa*³.
9. W 2009 r. nie nastąpił wzrost należności zaległych w stosunku do 2008 r. Wynosiły one 9,71 tys. zł i zostały uregulowane do zakończenia kontroli.
10. Zaplanowane na 2009 r. wydatki zrealizowano w 99,9 %, tj. w kwocie 73.464 tys. zł, a niewykorzystana środki w kwocie 9,37 tys. zł zostały przekazane do budżetu państwa 14.01.2010 r. tj. z zachowaniem terminu określonego w § 14 *ust. 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa*.

² Dz.U. nr 116 poz. 783 ze zm.

³ Dz.U. nr 116 poz. 784 ze zm.

10.1. Wydatki majątkowe wyniosły 4.604 tys. zł (tj. 6,7 % wydatków ogółem). W ramach wydatków majątkowych zakupiono m.in. zestawy komputerowe i wykonano *Przebudowę z nadbudową budynku Prokuratury Rejonowej w Pruszczu Gdańskim*.

Termin zakończenia inwestycji określony na 23.09.2011 r. skrócono o blisko 10 miesięcy (prace zakończono 30.12.2009 r.) mimo, że zaplanowane środki finansowe w kwocie 5.000 tys. zł zostały decyzją Ministra Sprawiedliwości zmniejszone o 476,48 tys. zł.

10.2. Zbadano 136 losowo wybranych dowodów księgowych o łącznej wartości 6.060,23 tys zł stwierdzając, że wydatków dokonano zgodnie z *art. 35 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych*⁴, tj. w sposób celowy i oszczędny oraz w granicach kwot określonych w rocznym planie finansowym, przy czym w 6 przypadkach (łączna kwota 52,57 tys zł, tj. 0,9 % wartości badanej populacji) płatności dokonano od 2 do 11 dni po terminie, co było spowodowane nieujęciem w odpowiednim terminie zobowiązania w księgach rachunkowych.

11. Nie przekroczono określonego w planie limitu wydatków na wynagrodzenia ani limitu zatrudnienia w poszczególnych statusach zatrudnienia. Na koniec 2009 r. pozostawało nieobsadzonych 7 etatów, co wynikało z wstrzymania przez Ministerstwo Sprawiedliwości zatrudniania na wolnych etatach urzędników i asystentów prokuratora, mimo przeprowadzenia konkursu na wolne stanowiska.

Przedstawiając powyższe uwagi i oceny, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) doprowadzenie systemu księgowości komputerowej do pełnej zgodności z wymogami *ustawy o rachunkowości*,
- 2) sporządzanie sprawozdań budżetowych z utrwalonych zapisów, tzn po księgowym zamknięciu miesiący,
- 3) księgowanie wydatków wyłącznie na podstawie dowodów opisanych, potwierdzonych i sprawdzonych,
- 4) księgowanie wszystkich dowodów księgowych zgodnie z datą dokonania operacji gospodarczej,
- 5) terminowe przeprowadzanie inwentaryzacji w drodze weryfikacji,
- 6) księgowanie zobowiązań do okresów sprawozdawczych, których dotyczą,
- 7) wykazywanie zobowiązań w sprawozdaniach,

⁴ Dz.U. nr 249 poz. 2104

8) podjęcie działań w celu wyeliminowania przypadków nieterminowego regulowania zobowiązań.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku, na podstawie *art. 62 ust. 1 ustawy o NIK* oczekuje przedstawienia, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią *art. 61 ust. 1 ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków, zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z *art. 62 ust. 2 ustawy o NIK*, termin nadesłania informacji o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.